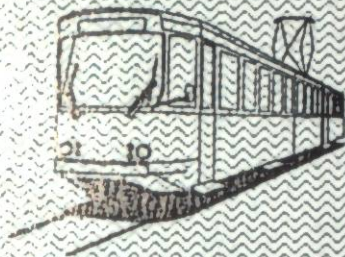

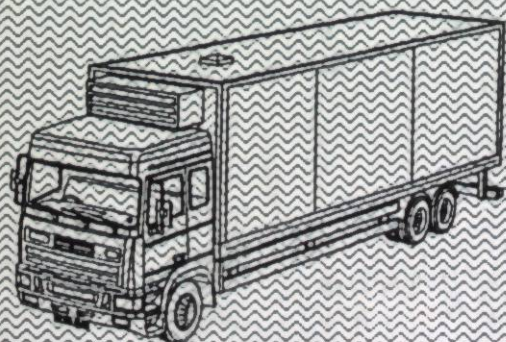
201027
4402

**ТЕХНИЧЕСКИЙ
РУССКО-КЫРГЫЗСКИЙ
ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКИЙ
СЛОВАРЬ.**

**ОРУСЧА-КЫРГЫЗЧА
ТЕХНИКАЛЫК
ТЕРМИНОЛОГИЯЛЫК
СӨЗДҮГҮ**

Кыргыз Республикасынын
Билим берүү
Министрлиги

Министерство образования
Кыргызской Республики

Кыргызстан-Россия
Славян университети

Кыргызско-Российский
Славянский университет

**ТЕХНИЧЕСКИЙ
РУССКО-КЫРГЫЗСКИЙ
ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКИЙ
СЛОВАРЬ**

**ОРУСЧА-КЫРГЫЗЧА
ТЕХНИКАЛЫК
ТЕРМИНОЛОГИЯЛЫК
СӨЗДҮГҮ**

Бишкек
2006

62

62(03) 657294
Д402
Джиданов А.А.
Техн. рус. - кырг. термины
Словарь.
50-00

657294

СКО
2006
IP

УДК 62
ББК 30
Т 38

Рецензенты:

Академик НАН КР, доктор филологических наук,
профессор **Б.О. Орузбаева**
Доктор технических наук, профессор **Ш.А. Мамбетов**
Ответственный редактор
Кандидат филологических наук, доцент **Т.Т. Токоев**

Т 38 Технический русско-кыргызский терминологический словарь. /Сост. Джапанов А.А. – Б.: 2006. – 63 с.

ISBN 9967-23-437-7

Предлагаемый словарь представляет собой систематизированное научно-справочное издание, содержащее около 2000 терминов и понятий по технике, используемых в теоретической и практической деятельности.

Словарь адресован прежде всего студентам технических вузов, в качестве учебно-справочного пособия, а также может быть полезен для широкого круга специалистов и читателей, интересующихся вопросами техники.

Т 2001000000 – 06

УДК 62
ББК 30

ISBN 9967-23-437-7

© Составитель А.А. Джапанов.,
2006

657294

Посвящается моему учителю
Ректору КРСУ,
академику **В.И. Нифадьеву**

ОТ АВТОРА СОСТАВИТЕЛЯ

Предлагаемый вниманию читателей «Технический русско-кыргызский терминологический словарь», который можно использовать в учебной, критической, научно-исследовательской литературе призван удовлетворить потребность студентов технических вузов и учащихся, специализирующихся в области технических наук. Сравнительно полный по объему справочно-терминологический характер словаря делает его полезным и для широкого круга читателей, и специалистов, соприкасающихся с техникой.

Слова расположены в алфавитном порядке. Разные значения слова отделяются друг от друга цифрой. Синонимы в переводе даны через запятую; точка с запятой разделяет более далёкие переводы.

Основная цель создания словаря – объединить как можно полнее в одном издании технические термины, находящиеся в разрозненных научных изданиях; ознакомить читателя с основной терминологией.

При составлении предлагаемого словаря автор пользовался «Кыргызско-русским словарем» К.К. Юдахина и другими национально-русскими словарями.

В словаре даны краткие объяснения – толкования помещённых научных терминов и это отличает словарь от справочника.

Мне хочется поблагодарить моих коллег и друзей, которые уже оказали мне неоценимую помощь на разных этапах подготовки словаря; глубокоуважаемых рецензентов: Б.О. Орузбаеву, доктора филологических наук, академика Национальной академии Кыргызской Республики; доктора технических наук, профессора Ш.А. Мамбетова, Т.Т. Токоева, кандидата филологических наук, доцента – за доброжелательные критические замечания.

Автор отдает себе отчет в том, что при всем стремлении к максимальной полноте словарь все же не охватывает некоторых технических терминов и понятий. Автор-составитель обращается к преподавателям всех технических вузов и факультетов вузов Кыргызской Республики с просьбой указать на недостатки и пробелы настоящего словаря. Поэтому все критические замечания по улучшению словаря будут приняты с благодарностью и учтены при последующей работе, а также в случае переиздания. Автор будет признателен за отзывы и замечания, пожелания или предложения читателей, возникшие в процессе работы со словарем; их следует направлять по адресу: г. Бишкек, улица Киевская 44, кафедра «Кыргызского языка» А.А. Джапанову тел.: р. 68-01-81; сот. 0502-247538.

Условные сокращения

Русские

жс. – женский род
и т.п. – и тому подобно
кем-л. – кем-либо
м. – мужской род
мн. – множественное число
нареч. – наречие
нескл. – несклоняемое слово
несов. – несовершенный вид глагола

перен. – переносное значение
прил. – имя прилагательное
разг. – разговорное слово или выражение
сов. – совершенный вид глагола
хим. – химический термин
что-л. – что-либо

Кыргызские

жс.б. – жана башкалар (и другие)

КЫРГЫЗСКИЙ АЛФАВИТ

Написание букв	Произношение букв	Написание букв	Произношение букв
Аа	а	Пп	пэ
Бб	бэ	Рр	эр
Вв	вэ	Сс	эс
Гг	гэ	Тт	тэ
Дд	дэ	Уу	у
Ее	е (йе, э)	Үү	ү
Еѐ	е (йо)	Фф	эф
Жж	жэ, джэ	Хх	ха
Зз	зэ	Цц	цэ
Ии	и	Чч	чэ
Йй	ий	Шш	ша
Кк	ка	Щщ	ща
Лл	эл	Ъ	ажыратуу белгиси
Мм	эм	Ыы	ы
Нн	эн	Ь	ичкертүү белгиси
Њң	ын	Ээ	э
Оо	о	Юю	ю (йу)
Өө	ө	Яя	я (йа)

- АВТОГЕННЫЙ**, -ая, -ое автогендик; автогенная свάρка (металлды) автогендик ширөө; автогенная резка (металлды) автогендик кесүү.
- АВТОКАМЕРА** жс. автокамера (автомобиль дөңгөлөгүнүн инасына киргизилип, ичине аба толтурула турган резина).
- АВТОКАР** жс. автокар (жүк ташууга арналган өзү жүрүүчү, үстү ачык вагонетка).
- АВТОКЛАВ** м. автоклав (жогорку температура менен кайнатуу үчүн колдонула турган казан).
- АВТОКРАН** м. автокран (оор неселерди көтөрүү жана бир жерден экинчи жерге коюу үчүн колдонула турган автоматтуу кран).
- АВТОМАТИЧЕСКИ** нареч. автоматтык жол менен, автоматтуу түрдө.
- АВТОМАТИЧЕСКИЙ**, -ая, -ое автоматтык, автоматтуу (өзүнөн өзү аракетке келүүчү); автоматическая телефонная станция автоматтык телефон станциясы.
- АВТОПРИЦЕП** м. автоприцеп (вагондордун ж.б. бири бирине автоматтык түрдө чиркелиши).
- АВТОСТОП** м. автостоп (поезд жүрүп баратканда аны өзүнөн өзү токтотуп коё турган прибор).
- АГЛОМЕРАТ** м. агломерат (1. тоо тектеринин жана минералдардын көпшөк болуп токтолушу; 2. перен. курама, куранды, түрдүү нерселерден кошулган нерсе).
- АГРЕГАТ** м. агрегат (1. бир жумушту кылуу үчүн бир канча машиналардын бир бүтүнгө кошулу-

шу; 2. кандайдыр бир татаал машинанын толук бир бүтүндү түзгөн бөлүгү; 3. бир түрдүү же ар түрдүү бөлүктөрдү бир бүтүнгө механикалык түрдө кошуу).

- АЗИМУТ** м. азимут (кандайдыр бир жарык кылып туруучу асмандык тело, б.а. же күн, же ай, же жылдыз аркылуу өтүүчү тик жалпактык менен меридиандын ортосундагы бурч).
- АККУМУЛЯТОР** м. аккумулятор (электр же жылуулук кубатты жыйноочу прибор).
- АЛМАЗ** м. алмаз (алмаздын бир түрү коюлган, айнек кесүүчү аспап).
- АМОРТИЗАТОР** м. амортизатор (силкинүүнүн, урунуп – беринүүнүн, ышкылуунун күчүн азайтуу үчүн автомобилге, самолётко ж.б. орнотулган прибор).
- АНАЛИЗАТОР** м. анализатор (анализ жүргүзүүчү прибор).
- АНКЕР** м. анкер (кирпичтен жасалган дубалды бекитүү үчүн колдонулуучу темир болт же скоба).
- АППАРАТ** м. (прибор) аппарат; (прибор) телефонный аппарат телефон аппараты.
- АППАРАТУРА** жс. собир. аппаратура (приборлор, бир ишке керек болгон бардык аппараттар).
- АРМАТУРА** жс. арматура (1. кандайдыр бир аппараттын, электр жабдуусунун ж.б. приборлору жана аларга тийиштүү нерселер; 2. темир-бетондук курулуштарда – бетондун арасында кала турган жоон сымдар).

- АСБЕСТ** м. асбест, кебез таш (отко күйбөй турган, ысыкты өткөрбөй турган минерал).
- АСПИРАТОР** м. аспиратор (абанын чаңын жана артык нымн тазалоочу прибор).
- БАББИТ** м. баббит (подшипниктерди бекитүү үчүн колдонулуучу металлдан жасалган ак эритме).
- БАЗАЛЬТ** м. базальт (жанар тоодон пайда болгон тоо теги).
- БАЛАНС** м. баланс (целлюлоза чыгарыла турган жыгач материалы).
- БАЛАНСИР** м. балансир (1. рычагдын бир түрү; 2. чөнтөк сааттын маятник ордундагы регулятору).
- БАНДАЖ** м. бандаж (болоттон жасалган шина, дөңгөлөк кырчоосу).
- БАРАБАН** м. барабан (механизмдеги айлануучу көңдөй цилиндр).
- БАТАРЕЯ** ж. 1. батарея (бир түрдүү бир нече элементтердин бир жерде тизмектелиши); аккумуляторная батарея аккумулятор батареясы; 2. батарея (окиош элементтерден тизилген прибор); батарея парового отопления буу менен жылытуунун батареясы.
- БАШМАК** м. башмак (таяныч үчүн ылайыкталган нерсе).
- БЕГУНКЫ** мн. паровоздун кичине дөңгөлөктөрү.
- БЕГУНЫ** мн. бегуны (ар түрдүү материалдардын майдалоочу машина, мис. тегирмен ташы).
- БЕРИЛЛ** м. берилл (асыл таштын бир түрү).

- БЕССЕМЕРОВАНИЕ** ср. бессемердөө (болоттун бессемер деген сортун чыгаруу үчүн эриген чоюнду аба менен үйлөтүү).
- БЕТОНОМЕШАЛКА** ж. бетономешалка (бетон аралаштыруучу машина).
- БИКФОРДОВ**, -а, -о: бикфорд шнур бикфорд шнуру (бир нерсени дары менен жаруу ишинде колдонулуучу жай күйө турган милте).
- БИЛЬДАППАРАТ** м. бильдаппарат (телеграф аркылуу сүрөт берүүчү аппарат).
- БИРЮЗА** ж. бирюза (жашыл же көгүлтүр түстүү асыл таш).
- БЛОК** м. блок (кыры кобулдуу, кобулунан жип өткөзүлгөн жүк көтөргүч чыгырык).
- БЛЮМИНГ** м. блюминг (болот кыса турган жана сомдой турган станок).
- БЛЮМС** м. блюмс (блюмингде иштетилген сүйрү металл кесиндилери).
- БОБИНА** ж. бобина (сым же тасма оролгон чыгырык).
- БОЁК** м. 1. (молота) буу менен урула турган чоң балканын мизи; 2. (в оружии) ургуч, пистон жаргыч.
- БОЛВАНКА** ж. сом металл; сомдолгон темир.
- БОЛТ** м. болт (1. эки башы бурама бөрктүү стержень; 2. чоң бурама).
- БРИКЕТ** м. брикет (күкүмдөлгөн таш көмүр, чым көң же башка нерселерден жасалган кирпич сыяктуу нерсе).

- БРИЛЛИАНТ** м. бриллиант (кырдалып жылымаланган алмаз таш).
- БРО́НЗА** ж. коло (калай менен бирге эритилген жез).
- БРОНЗИ́РОВАТЬ** сов. и несов. что кололоо, коло менен каптоо.
- БРУСО́К** м. 1. (камень для точки) кайрак, бүлөө; 2. төрт кырдуу нерсе; брусок мыла бир тоголок самын.
- БУ́НКЕР** м. бункер (домна меиштеринде руда, кокс коюла турган бөлмө).
- БУР** м. бургу (минерал тектерин бургулоочу машина).
- БУРА́В** м. бурама, бургу, үшкү, буроо.
- БУРЕ́НИЕ** ср. бургулоо (тоо тектерин жсе жерди бургулоо).
- БУРИ́ТЬ** несов. что, бургулоо.
- БУССО́ЛЬ** ж. буссоль (геодезияда, артиллерияда колдонулуучу өлчөгүч прибор).
- БУТ** м. бут (курулушка керектүү сомдолгон таш).
- БУТИ́ТЬ** несов. что. бут (таш) төшөө (мисалы, фундамен-тин астына).
- ВАГРА́НКА** ж. вагранка (заводдо чоюнду жсана түстүү металлдарды эритүүчү кичине меи).
- ВА́КУУМ** м. вакуум (туюк кылып бекитилген идиштин ичиндеги абанын эң сейректелген абалы).
- ВАЛ** м. вал (ар түрдүү механизмдердин огуна айлануучу цилиндр).
- ВА́ЛИК** м. валик (1. кичирээ вал; 2. тыбыш жазууга ылайыкталган фонографтагы момдуу цилиндр).

ВАЛЬЦЕВА́ТЬ несов. что вальцовкалоо (валдын ортосу менен жүргүзүү, иштетүү); вальцевать железó темирди вальцовкалоо.

ВАЛЬЦО́ВКА ж. (действие) вальцовкалоо.

ВАРИ́ТЬ несов. что эритүү; варить сталь болот эритүү.

ВА́ТЕР м. ватер (пахтаны, зыгырдын буласын, жүндү ийрүүчү машина).

ВАТЕРПА́С м. ватерпас (сызыктын жсе түздүктүн горизонталдуу абалын аныктоо үчүн колдонулуучу аспап).

ВАТТ м. ватт (электр жсе механика кубатынын бирдиги).

ВВОД м. 1. (действие) киргизүү; ввод проводóв сымды киргизүү; 2. (место) киргизилүүчү орун; ввод для телефóна телефон киргизилүүчү орун.

ВЕНТИЛЬ м. вентиль (1. түтүктөн жсе камерадан суюктукту жсе газды чыгарбай тосуп туруучу клапан; 2. муз-музыкалык жез аспаптын үнүн өзгөртүү үчүн арналган тетик).

ВЕРЕТЕНО́ ср. (вращающаяся ось) машинанын айлануучу огу (тегеренүүчү, чимирилүүчү огу).

ВЕРСТА́К м. верстак (жыгач усталык ишке, слесардыкка, тунукечилдикке ыңтайланган узунча стол).

ВЕРТЛЮ́Г м. вертлюг (түрдүү тегеренип туруучу механизмдердин подшипнигинде (уясында) айланып туруучу октун учу).

ВЗРЫВАТЕЛЬ м. воен. жарылткыч; взрыватель замедленного действия аракетн акырындатылган жарылткыч.

ВЗРЫТЬ сов. что казуу.

ВИЛКА ж. вилка (ачакей, ачамай); штепсельная вилка штепсель вилкасы.

ВИНТ м. винт, бурама; **ввинтить** винт винтти (бурамань) бурап киргизүү.

ВИНТОВАТЬ несов. что, бурама оюу, сай түшүрүү.

ВИНТОРЕЗНЫЙ, -ая, -ое бурама ойгуч, сай түшүргүч, бурамага сай түшүргүч; **винторезный станок** бурама ойгуч станок.

ВКЛАДЫШ м. жаздык (машинанын астына же ичине коюлуучу металл же жыгач жаздык).

ВКЛЮЧЕНИЕ ср. аракетке келтирүү, кошу, туташтыруу; **включение электрического тока** электр тогун туташтыруу.

ВОДОМЕР м. суу өлчөгүч.

ВОДОНАПОРНЫЙ, -ая, -ое: водонапорная башня суу мунарасы (сууну атырылтып түртүп чыгаруучу мунара).

ВОДОСЛИВ м. водослив (артык баш сууну башка жакка агызып жиберүү үчүн плотинанын жогор жагына жасалган тешик).

ВОДОСПУСК м. суу түшүргүч (сууну агызып туруу үчүн ылайыкталган көтөрмөдөгү тешик).

ВОДОСТОК м. суу агызгыч (сууну агызып таштоо үчүн жасалган канал, арык, түтүк ж.б.).

ВОДОУПОРНЫЙ, -ая, -ое сууга туруштук бере алуучу, суу эрите албай турган.

ВОДОЧЕРПАЛКА ж. суу сузгуч, суу көтөргүч (суу сузуучу же жогору алып чыгуучу машина).

ВОЗГОРАЕМОСТЬ ж. тутангычтык, жангычтык, күйгүчтүк.

ВОЗДУХОДУВКА ж. воздуходувка (кысылган абаны жиберип туруучу машина).

ВОЗДУХОДУВНЫЙ, -ая, -ое: воздуховые машины в металлургии металлургиядагы аба жибергич машиналар.

ВОЗДУХОНАГНЕТАТЕЛЬНЫЙ, -ая, -ое: воздугонагнетельный насос аба толтуруучу насос.

ВОЗДУХОПРОВОД м. воздуховод (абаны алмаштыруу үчүн колдонулуучу түтүк же каналдар).

ВОЛНОМЕР м. волномер (чайпалуунун тездигин өлчөгүч прибор).

ВОЛНОРЕЗ м. волнорез (кемелер туруучу жерди толкундан сактап туруучу порттогу молдун бөлүгү).

ВОЛОЧЕНИЕ ср. волочение (металлды сым кылып чоюу).

ВОРСОВАТЬ несов. что түктөө, түк чыгаруу.

ВРУБ м. вруб (кенди казып уратуу оңой болсун үчүн, аны узун үңкүр кылып казган жарака).

ВТУЛКА ж. втулка (дөңгөлөктүн тешигиндеги металл түтүк); **втулка колёса** дөңгөлөктүн втулкасы.

ВУЛКАНИЗАЦИЯ ж. вулканизациялоо (каучукту күкүрт менен ысытып, аны резинага айландыруу процесси).

ВУЛКАНИТ м. вулканиит (вулкандан пайда болгон тоо теги).

ВЫВЕТРИВАНИЕ *ср.* 1. (*проветривание*) желдетүү; 2. (*разрушение*) жемирилүү, бузулуу; **выветривание горных пород** тоо тектеринин кыйрап бузулушу.

ВЫДУБИТЬ *сов. что.* жеткире ийлөө (*мис. терини*).

ВЫДУВКА *ж.* үйлөп жасоо (*айнек буюмдарды*).

ВЫКЛОЧАТЕЛЬ *м.* выключатель (*электр тогун өчүрүүчү жана жандыруучу, б.а., токту токтотуучу жана жиберүүчү прибор*).

ВЫКЛЮЧЕНИЕ *ср.* токтотуу, өчүрүү; **автоматическое выключение тока** токту автоматтуу токтотуу; **выключение мотора** моторду токтотуу.

ВЫКЛОЧИТЬСЯ *сов.* токтолуп калуу, өчүп калуу (*об электричестве*).

ВЫКОЛОТИТЬ *сов. что* (*выбить*) кагып чыгаруу; **выколотить клин** шынааны кагып чыгаруу.

ВЫЛИТЬ *сов. что* 1. (*жидкость*) төгүү, төгүп таштоо; 2. (*отлить из металла*) куюу, куюп жасоо.

ВЫПЛАВКА *ж.* 1. (*действие*) эритүү; **выплавка стали** болот эритүү; 2. (*то, что выплавлено*) эритилген (*металл*).

ВЫПРЯМИТЕЛЬНЫЙ, -ая, -ое түзөтүүчү; **выпрямительная установка** түзөтүүчү установка.

ВЫСОКОВОЛЬТНЫЙ, -ая, -ое жогору вольттуу.

ВЫСОТОМЕР *м.* высотомер, бийиктик өлчөгүч (*бир нерсенин узундугун өлчөөчү прибор*).

ВЫХЛОП *м.* выхлоп (*мотордун ичиндеги иштелип бүткөн газдардын сыртка чыгышы*); **выхлоп мотора** мотордун выхлопу.

ВЫХЛОПНОЙ, -ая, -ое 1. (*отработанный*) пайдаланып бүткөн; **выхлопной газ** пайдаланып бүткөн газ; 2. (*служащий для выхлопа*) пайдаланып бүткөн газды чыгаруучу).

ВЫШКА *ж.* (*башня*) вышка, мунара; **буровая вышка** бургулоо вышкасы.

ГАЕЧНЫЙ, -ая, -ое гайкалык; **гаечный ключ** гайка ачкычы.

ГАЗГОЛЬДЕР *м.* газгольдер (*газ сакталуучу резервуар*).

ГАЗОГЕНЕРАТОР *м.* газогенератор (*катуу отунду күйүүчү газга айландыруучу аппарат*).

ГАЗОМЕР *м.* газомер (*газдын расходун өлчөөчү аппарат*).

ГАЗОПРОВОД *м.* газопровод (*газды бир жерден экинчи жерге жүргүзүүчү трубалардын системасы*).

ГАЗОТУРБИННЫЙ, -ая, -ое газотурбиналык; **газотурбинная электростанция** газотурбиналык электростанция.

ГАЗОХРАНИЛИЩЕ *ср.* газ сактагыч (*газды сактап жана пайдалануу үчүн аны берип туруучу курулуш*).

ГАЙКА *ж.* гайка (*ортосу бурама көзөнөктүү жалпак темир*).

ГАРНЫЙ, -ая, -ое күйүүгө арналган; **гарное масло** күйүүгө арналган май, чырак майы.

ГЕЛИОГРАФ *м.* гелиограф (*күндүн жарыгын өзүнөн — өзү эле жаза бере турган курал*).

ГЕЛИОТРОП *м.* гелиотроп (1. *күндүн шооласын чагылдытыруу аркылуу сигнал берүү үчүн колдонулуучу геодезиялык прибор*; 2. *мин. мисералдардын бир түрү*).

ГЕНЕРАТОР м. генератор (механикалык кубатты электр кубатына айландыруучу машина).

ГЕОДЕЗИЯ ж. геодезия (жердин көлөмүн жана формасын үйрөнө турган жана да жердин бетинин аянтын өлчөө ишин жүргүзүүчү илим).

ГЕОЛОГИЯ ж. геология (жердин кыртышынын курулушун, составын, тарыхын жана да пайдалуу кендерди изилдөө жолдору жөнүндөгү илим).

ГЕОЛОГОРАЗВÉДОЧНЫЙ, -ая, -ое: геологоразвÉдочный институт геологиялык чалгындоо институту; геологоразвÉдочные работы геологиялык чалгындоо жумуштары.

ГЕОЛОГОРАЗВÉДЧИК м. геологоразведчик (геология жагынан чалгын жасоочу адам).

ГИГАНТ м. перен. гигант (эң эле чоң); завод-гигант гигант-завод.

ГИДРОСТАНЦИЯ ж. гидростанция (электр кубатын иштеп чыгаруу үчүн суунун күчүн пайдалануучу электр станциясы).

ГИДРОТУРБИНА ж. гидротурбина (суунун күчү менен кыймылга келүүчү кыймылдаткыч).

ГЛУШИТЕЛЬ м. глушитель (кыймылдаткычтын тыбышынын күчүн басаңдатуучу прибор).

ГНЁТ м. (пресс) бастырык, пресс, кыскыч.

ГОРН м. көрүктүн очогу; плавить в горне көрүктүн очогунда эритүү.

ГОРНОРАБОЧИЙ м. тоо жумушчусу.

ГОРНОРУДНЫЙ, -ая, -ое: горнорудное дело тоо кен жумуштары.

ГОРНЫЙ, -ая, -ое тоолуу, тоолук; горный институт тоо институту; горный инженер тоо инженери; горная порода тоо тегн.

ГОРНЯК м. горняк (тоо жумушчусу).

ГОРЮЧИЙ, -ая, -се в знач. суц. ср. күйүүчү (нефть, бензин сыяктуу күйүүчү майлар).

ГОРЯЧИЙ, -ая, -ее ысык; горячая обработка металлов металлды ысык кезинде иштетүү; горячий источник арашан, жылуу суу.

ГРАВИТАЦИЯ ж. гравитация (пайдалуу кендерди байытуунун методу).

ГРАДИРНЯ ж. градирня (суудан туз алуу үчүн ылайыкталган жай).

ГРАНУЛЯЦИЯ ж. майдалануу, күкүмдөлүү.

ГРЕБНО́Й, -ая, -ое эшүүчү; гребное колесо эшүүчү дөңгөлөк.

ГРЕЙДЕР м. грейдер (жолдун таманын казып, аны тегиздей турган машина).

ГРЕЙФЕР м. грейфер (таш көмүр, кен, таш сыяктуу нерселерди салуу жана түшүрүү үчүн подъемный кранга эштептирилген курал).

ГРУЗОПОДЪЁМНОСТЬ ж. жүк көтөргүчтүк; грузоподъемность товарного вагона товар вагонунун жүк көтөргүчтүгү.

ГУСЕНИЦА ж. гусеница (трактор, танк сыяктуу оор машинанын дөңгөлөгүнө капталуучу кырдуу жазы чынжыр).

ДАВЛЕНИЕ ср. басуу, кысуу; атмосферное давление атмосферанын басышы.

ДВИГАТЕЛЬ м. кыймылдаткыч; **двигатель** внутреннего сгорания ичнен күймө кыймылдаткыч.

ДВУТАВРОВОЙ, -ая, -ое эки жагы тең кырдуу; **двухавровое** желéзо эки жагы тең кырдуу темир ("H" тамгасына окшогон фасону бар узун темир).

ДВУХТАТНЫЙ, -ая, -ое эки тактылуу; **двухтатный** мотор эки тактылуу мотор.

ДВУХФАЗНЫЙ, -ая, -ое эки фазалуу; **двухфазный** ток эки фазалуу ток.

ДЕБИТ м. дебит (кандайдыр бир булактан белгилүү бир убакыттын ичинде чыккан суу, газ же кандайдыр бир башка нерсенин саны).

ДЕМОНТАЖ м. демонтаж (машина, аппарат сыяктуулардын айрым бөлүктөрүн ажыратуу; аларды фундаменттеринен же коюлган ордунан алуу).

ДЕРЖАТЕЛЬ м. кыстыргыч, кыпчыгыч, кармагыч; **держатель** для бума́г кагаз кыпчыгыч.

ДЕТАЛЬ жс. деталь (машинанын, механизмдин майда бөлөн бөлүктөрү).

ДЕТЕКТОР м. детектор (радиоприёмниктеги толкунду табуучу жана түздөөчү аспап).

ДЕТЕКТОРНЫЙ, -ая, -ое детектордуу; **детекторный** приёмник детектордуу приёмник.

ДЕТОНАТОР м. детонатор (от алдыргыч; жарылгыч нерселерди от алдыргыч).

ДЕТОНАЦИЯ жс. детонация (1. от алуу; жарылгыч нерсенин от алышы; жарылышы; 2. ичнен күймө кыймылдаткычта күйүүчү заттын бат, туура эмес күйүшү).

ДЕТОНИРОВАТЬ несов. детонация болуу.

ДЕФЕКТ м. дефект, кемчилик, кем жер.

ДИКТОФОН м. диктофон (сүйлөнгөн сөздөрдү жазып жана кайта сүйлөнтүү үчүн колдонулуучу фонографтын бир түрү).

ДИНАМИК м. динамик (радиоприёмниктеги же радио тармактагы репродуктор).

ДИНАМО-МАШИНА жс. динамо-машина (электр тогун иштеп чыгаруучу машина).

ДИНАМОМЕТР м. динамометр (1. механикалык күчтү же булчуңдун күчүн, мис. колдун күчүн өлчөгүч аспап; 2. машинанын ишин же кубатын өлчөгүч аспап).

ДИОПТР м. диоптр (бурч өлчөгүч аспаптарда алыскы нерселерди визировка кылуу үчүн колдонулуучу прибор).

ДИОПТРИЯ жс. опт. диоптрия (оптикалык айнектин шооласын сындыруучу күчтүн бирдиги).

ДИРИЖАБЛЬ м. дирижабль (мотору бар, ичине газ толтурулган абадан жеңил, асманга көтөрүлгүч аппарат).

ДИСПЕТЧЕР м. диспетчер (1. борбордук электростанцияда токту иштетип чыгышын жайгаштыруучу жана электр энергиясын бөлүштүрүп туруучу киши; 2. автоматташтырылган заводдордо бир борбор пункттан өндүрүштүн жүрүшүн башкарып туруучу киши).

ДИСТИЛЛЯТОР м. дистиллятор (заводдо вино, арактарды кайнатуучу мастер).

- ДИФФЕРЕНЦИАЛ** м. дифференциал (машинанын кыймылдагыч бөлүктөрүнө түрдүү ылдамдыкты жана багытты билдирип туруучу механизм).
- ДИФФУЗОР** м. диффузор (кызылчадагы кантты ажыратуу үчүн жасалган чоң жыгач же жез казан).
- ДОПУСК** м. допуск (техникалык деталдарды жана башка нерселерди жасоодо белгиленген өлчөмдөн чыгуунун мүмкүн болгон чеги).
- ДРАГА** ж. драга (топурак сузгуч машина).
- ДРЕЛЬ** ж. кичине бурама, үшкү, кичине буроо.
- ДРЕНАЖ** м. дренаж (саздак жерлерди кургатуу жана жер астындагы сууларды төмөндөтүү үчүн көрүлгөн чаралар жана курулуштар).
- ДРОБИЛКА** ж. талкалагыч, майдалагыч (тоо тектерин талкалоочу машина).
- ДРОССЕЛЬ** м. дроссель (1. индуктивдик каршылыгы күчтүү жез сымдан жасалган катушка; бул – жалпы цепке кошулуп алмашма токтун күчүн кемитет; 2. суунун, буунун жана газдын трубопроводдорго өтүшүн жөнгө салып тура турган клапан).
- ДУБИЛЬНЫЙ**, -ая, -ое : дубильный чан ийлөө челеги; дубильные вещества ийлөө заттары.
- ДУБИЛЬНЯ** ж. терини ийлей турган (өңдөй турган) жай.
- ДИОРАЛЮМИНИЙ**, -ая, -ое, диоралюминий (марганец менен жез катыштырылган калайдын катуу эриндиси).
- ЖЕЛЕЗО** ср. темир, тунуке (листовое, кровельное).
- ЖЕЛЕЗОБЕТОН** м. темир-бетон.

- ЖЕЛЕЗОДЕЛАТЕЛЬНЫЙ**, -ая, -ое темир жасоочу; железодельательная промышленность темир жасоочу өнөр жай.
- ЖЕЛЕЗОПЛАВИЛЬНЫЙ**, -ая, -ое темир эритүүчү; железоплавильный завод темир эритүүчү завод.
- ЖЕЛЕЗОПРОКАТНЫЙ**, -ая, -ое темирди аманат кылуучу; железопрокатный цех темирди аманат кылуучу цех.
- ЖЕЛЕЗОРÉЗНЫЙ**, -ая, -ое темир кесүүчү; железорéзные ножицы темир кесүүчү кайчы.
- ЖЕЛЕЗОРУДНЫЙ**, -ая, -ое темир рудалык, темир рудалуу; железорудный бассейн темир рудалуу бассейн; железорудное месторождение темир рудалуу кен.
- ЖЕСТЬ** ж. каңылтыр, тунуке; кровельная жесьт үйдүн төбөсүн жабуучу каңылтыр темир.
- ЖЕСТЯНЩИК** м. жестящик (каңылтырдан ар нерсе жасоочу уста).
- ЖЖЁНЫЙ**, -ая, -ое (обожженный) бышырылган, бышкан; жжёный кирпич бышкан кирпич.
- ЖИЛА** ж. жила (тоо теги, минерал зат же кен менен толгон жер кыртышындагы жарык).
- ЖИРОВАТЬ** несов. что, май аралаштыруу, майлоо.
- ЖИРОПÓТ** м. май тер (техникада колдонулуучу, койдун тер бездери менен май бездеринен чыгарылуучу зат).
- ЖОМ** м. (пресс) жом (кыскыч, кыскыч пресс); масляный жом кысып май чыгаруучу жом.

- ЗАБОЙ** м. забой (кен же шахтадагы штольня бөлүгү; кендин иштелип жаткан орду).
- ЗАБРОНИРОВАТЬ** сов. что бронялоо (броня менен каптоо).
- ЗАВАРИТЬ** сов. что ширетүү.
- ЗАВОД I** м. завод; машиностроительный завод машина жасоочу завод; автомобильный завод автомобиль заводу.
- ЗАВОД II** м. 1. (действие) буроо, буралуу; 2. (приспособление в механизме) бурама; у часо́в испортился завод сааттын бурамасы бузулуп калды.
- ЗАЗЕМЛЕНИЕ** ср. 1. (действие) жерге кийирүү; 2. (провод) токту жерге кийирүүчү сым.
- ЗАЗЕМЛИТЬ** сов. что, токту жерге кийирүү.
- ЗАЗЕМЛИТЬСЯ** сов. ток жерге кирүү.
- ЗАЗОР** м. көңдөй (эп кыйган эжердеги көңдөй; кобул).
- ЗАКАЛИТЬ** сов. что, чыңоо, сугаруу; закалить сталь болотту чыңоо.
- ЗАКАЛИТЬСЯ** сов. чыңалуу, курчуу, сугарылуу; сталь закалилась болот чыңалды.
- ЗАКЛЕПАТЬ** сов. что, бөрктөп чегелөө, бөрктөп кадоо.
- ЗАКЛЕПКА** жс. 1. (действие) бөрктөп чегелөө, бөрктөп кадоо; 2. (болт) чегелеш үчүн пайдаланылуучу болт.
- ЗАЛЕГАНИЕ** ср. кендин кабат – кабат болуп жатышы, кен жаткан жер; глубокое залегание каменного угля таш көмүрдүн жердин тереңинде жатышы; станция метро глубокого зале-

гания жер астына терең салынган метро станциясы.

- ЗАЛЕГАТЬ** несов. жайлашуу; руда залега́ет здесь неглубо́ко мында руда жердин бетине жакын жайлашкан.
- ЗАЛЕЖЬ** жс. кен, кен катмары; залежи каменного угля таш көмүр кени.
- ЗАПАЛ** м. запал (жарылуучу заттарды жалындатып жибере турган нерсе); подрывной запал жарып бузгуч запал.
- ЗАРЯДИТЬ** сов. что заряддоо; зарядить батарею батареяны заряддоо (электр кубатын берүү).
- ЗАРЯДКА** жс. зарядка; зарядка аккумулятора аккумуляторду зарядка кылуу.
- ЗВУКОГЛУШИТЕЛЬ** м. тыбышты басандаткыч (аппарат).
- ЗВУКОУЛАВЛИВАНИЕ** ср. тыбыш (үн) кармоо.
- ЗВУКОУЛАВЛИВАТЕЛЬ** м. (аппарат) тыбыш (үн) кармагыч.
- ЗЕМЛЕСОС** м. топурак сузгуч (топуракты сузуп алгыч машина).
- ЗЕМЛЕЧЕРПАЛКА** жс. топурак сузгуч (суу астындагы топурак, кумду сузуп чыгуучу машина).
- ЗОЛОТНИК** м. золотник (буу машинасында бууну бөлүп берип тургуч механизм).
- ЗОЛОТОПРОМЫШЛЕННОСТЬ** жс. алтын өнөр жайы.
- ЗОЛЬНИК** м. 1. (у парового котла) күл түшөр (буу казандын эң астында, оттун күлү түшө турган жери); 2. (раствор) зольник (терини ашатышы үчүн күл кошулган акиташ); 3. (чан) зольник (тери ашатуучу чоң челек).

ЗОНД м. зонд (1. метеорологиялык байкоолор үчүн колдонула турган кичинекей азростат; 2. жердин кыртышын текшерүү үчүн колдонулуучу буроо).

ЗУБЕЦ м. (мн. зубцы) тиш; зубцы пи́лы араанын тиштери.

ЗУБЫЛО ср. зубило (таш, темир кескич, чукугуч).

ЗУБОРЕЗНЫЙ, -ая, -ое тиш чыгара турган; **зуборезный станок** тиш чыгара турган станок.

ЗУБЧАТКА ж. тех зубчатка (механизмдин тиштүү жагы).

ЗУММЕР м. зуммер (токтору өзү эле кошуп жана ажыратып тургуч электр механизми).

ИЗЛОЖНИЦА ж. калып (металлдар куюлуучу калыптын бир түрү).

ИЗОЛИРОВАТЬ сов.и несов. изоляциялоо (электр сымын, энергияны жоготпос үчүн сактоо, коруу); **изолировать кабель** кабелди изоляциялоо.

ИЗОЛИРОВАКА ж. изоляциялоо.

ИЗОЛИРОВОЧНЫЙ, -ая, -ое изоляциялагыч, изоляциялоочу; **изоляционные материалы** изоляциялагыч материалдар.

ИЗОЛЯТОР м. изолятор (1. электр тогун өткөрбөй турган зат, мис.каучук, айнек; 2. электр сымын бекитүүчү ролик).

ИЗОЛЯЦИОННЫЙ, -ая, -ое изоляциялык; **изоляционная лента** изоляциялык лента (электр тогун өткөрбөй турган лента).

ИЗОЛЯЦИЯ ж. изоляциялоо; **изоляция проводов высокого напряжения** өтө шыкалган ток жүргөн электр сымын изоляциялоо.

ИНВЕРСОР м. инверсор (химиялык инверсияны жүргүзүүчү прибор).

ИНДИКАТОР м. индикатор (кандайдыр бир нерсени өлчөш үчүн колдонулуучу ар кандай прибор).

ИНЖЕКТОР м. инжектор (буу казанына суу толтуруучу, көмүр, кен казганда эң терең шахтыларга таза аба киргизип, кеменин трюмунан сууну соруп чыгаруучу насос).

ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКИЙ, -ая, -ое инженердик-техникалык.

ИНСТРУМЕНТАРИЙ м. инструментарий.

ИСПАРИТЕЛЬ м. испаритель (сууну дистилляция кылуучу аппарат).

КАБАН м. (бир нерсенин бир кыйла) чоң бөлүгү, чоң кесеги; **кабан руды** кендин чоң бөлүгү (чоң кесеги).

КАБЕЛЬ м. кабель (жер астында жана суу астында жүргүзүү үчүн колдонула турган өзчө электрдик провод); **телефонный кабель** телефон кабелди.

КАБЕСТАН м. кабестан (жүктү бир жерден экинчи жерге ташууга арналган механизм).

КАЙЛА ж. чукулдук, тумшугу узун керки (горняктардын, тоочулдардын керкиси).

КАЙЛИТЬ несов. чукулдук менен иштөө, чукулдук менен казуу.

КАЛИБР м. калибр (көп чыгарылуучу нерселердин өлчөмүн белгилегич ченем).

КАЛИБРОВАТЬ *несов. что, 1. (проверять калибр) калибрдөө, калибрин ченөө (өлчөө текшерүү); 2. (проверять деления измерительного прибора) калибрдөө (өлчөөчү аспаптын бөлүмдөрүн текшерүү, мис. термометрдин).*

КАЛИБРОВКА *жс. калибрдөө, калибрин ченөө (өлчөө, текшерүү).*

КАЛИЛЬНЫЙ, -ая, -ое *кыздыргыч, металлды кыздыргыч; калильная печь кыздыргыч меш, металлды кыздыргыч меш.*

КАМЕРА *жс. камера (кандайдыр бир прибордун, жабдыктын ичиндеги боштук, көңдөй).*

КАМЕНОБОЕЦ *м. таш талкалоочу жумушчу.*

КАМЕНОЛОМНЯ *жс. таш чыгарышуучу жай.*

КАМЕНОТЁС *м. таш сомдоочу (курулуш үчүн керектүү таштарды сомдоочу, жылмалоочу жумушчу).*

КАМЕНЩИК *м. каменщик (курулушта кирпич коюучу же таш тизүүчү жумушчу).*

КАМНЕДРОБИЛКА *жс. таш майдалагыч (машина).*

КАМФАРА *жс. камфара (техникада колдонула турган тунук жана абдан жыттуу зат).*

КАНАВОКОПАТЕЛЬ *м. арык казгыч, өстөн казгыч (машина); плужный канавокопатель арык казуучу соко.*

КАПОТ *м. капот (автомобилдин, самолёттун моторун чаңдан, жаан-чачындан сактоочу ачылма капкак).*

КАРБИОРАТОР *м. карбиоратор (ичтен күймө кыймылдаткычтардын ичиндеги аспап; бул-күйүүчү суюктукту бензин, бензол, спирт ж.б. газсымал жана буу түрүндөгү күйүүчү затка айландырат).*

КАРБИРАЦИЯ *жс. карбиорация, карбиорациялоо, карбиорация кылуу (бензин, газолин сыяктуу суюк күйгүчтөрдөн жана абадан күйүүчү кошунду түзүү).*

КАРБИРИРОВАТЬ *сов. и несов. что, хим. карбиорациялоо, карбиорация кылуу.*

КАРДАН *м. кардан (үстүнө кээ бир приборду орнотууга ылайыкталган тетик-тирөөлөрү термелген кезде анын үстүндөгү прибору кыймылдап турган тетик).*

КАРДАННЫЙ, -ая, -ое *кардандык; карданный вал кардандык вал (эң башына кыймылдагыч нерсе бекитилген вал); карданная передача кардандык передача (автомобилде, трактордо, танкада алдыңкы коробкадан айланууну кардандык вал аркылуу арткы окко берүү).*

КАРЕТКА *жс. каретка (жазуучу машинканын алга жана артка жылып туруучу барабандуу бөлүгү).*

КАРУСЁЛЬНЫЙ, -ая, -ое: *карусельный станок карусель станогун (тегеренме станок).*

КАРЬЕР *м. карьер (тайыз жаткан кендин казылып жаткан жери; таш казылып алынып чукурайган жер).*

- КАТУШКА** ж. катушка (ар түрдүү электромагниттик прибордордо изоляцияланган сым оролуучу өзөк).
- КЕССОН** м. кессон (суунун түбүндө иштөө үчүн жасалган ичине суу кирбей турган камера).
- КИСЛОТОУПОРНЫЙ**, -ая, -ое кислотага моюн бербеген, кислота таасир кыла албаган; **кислотоупорный сплав** кислота таасир кыра албаган эритинди.
- КЛАПАН** м. клапан (кандайдыр бир механизмдин тешигин ачып, жаап туруучу капкак); **впускной клапан** киргизүүчү клапан; **выхлопной клапан** чыгарып туруучу клапан; **предохранительный клапан** сактагыч клапан; **воздушный клапан** аба клапаны.
- КЛЕММА** ж. клемма (электр проводунун учун жез пластинкага же башка өткөргүчкө жабыштырып туруучу кыскыч винт).
- КЛЕПАЛО** ср. клепало (оор балканын бир түрү).
- КЛЕПАЛЬНЫЙ**, -ая, -ое бөрктөп кадоочу; **клепальная машина** бөрктөп кадоочу машина.
- КЛЕПАТЬ** несов. что, бөрктөп кадоо, бөрктөп чегелөө.
- КЛЕРОВАТЬ** сов. и несов. тазалоо (кантты майды ж.б)
- КЛИНКЕР** м. клинкор (суу өткөргөс, отко чыдамдуу мыкты киртичтин бир түрү).
- КОВШ** м. ковш (түрдүү өндүрүштөрдө жумшалуучу сузгу формалуу чоң идиш).
- КОЖУХ** м. кожух (ар түрдүү механизмди сынуудан, майышуудан сактоо үчүн металл же жыгачтан жасалган каптооч).

- КОЛЕНЧАТЫЙ**, -ая, -ое муунактуу; **коленчатый вал** муунактуу вал.
- КОЛЛЕКТОР** м. коллектор (динамо-машинанын алмашма ток туруктуу токко айланып туруучу бир бөлүгү).
- КОЛОВОРÓТ** м. коловорот, бургу (жыгач, металл тешүүчү бураманын бир түрү).
- КОЛОСНИК** м. колосник (чоюн мештин оттугундагы күл түшүп, жел өтүүчү тешиктери).
- КОЛОША** м. колоша (домна мешине бир жолу салынуучу руда жана күйүүчү материал).
- КОЛОШНИК** м. комбайн (домна мешинин колоша салына турган үстүнкү тешиги).
- КОМБАЙН** м. комбайн (бир нече процесстерди биринин артынан бирин аткаруучу татаал машина); **угольный комбайн** таш көмүр комбайны.
- КОММУНИКАЦИЯ** ж. коммуникация, катташ, байланыш.
- КОММУТАТОР** м. коммутатор (1. электр тогун жиберүү, токтотуу жана да анын багытын өзгөртүү үчүн колдонула турган прибор; 2. телефондорду байланыштыра турган атайы прибор).
- КОММУТАЦИЯ** ж. коммутация (алмашма токтун туруктуу токко айландыруу).
- КОМПРЕССОР** м. компрессор (бууларды жана газдарды белгилүү даражага чейин кыса турган машина).
- КОНВЕРТЕР** м. конвертер (чоюндан болотту ажыратуучу айланма меш).

КОНГЛОМЕРАТ (ар түрдүү минералдардан чокмороктошкон тоо теги).

КОНДЕНСАТОР м. конденсатор (1. электрди жыйноочу, чогултуучу прибор; 2. бууну суутуп, сууга айландыруучу прибор).

КОНДЕНСАЦИОННЫЙ, -ая, -ое конденсация жолу менен алынган.

КОНДЕНСАЦИЯ жс. конденсация, конденсацялоо, конденсация кылуу; **конденсация электричества** электрди конденсация кылуу.

КОНТАКТ контакт (электр сымдарынын тийишкен жери).

КОНТАКТНЫЙ, -ая, -ое тийишкен, кошулган (мис. электр сымдары).

КОНТЕЙНЕР м. контейнер (бак, идиш).

КОНТРОЛЛЕР м. контроллер (трамвайдын электр кыймылдаткычтарына, электр күчүн өлчөп берип туруучу аппарат).

КОНТУР м. контур (электр өткөргүч сымдардын бир-бирине уланышы).

КОНЦЕНТРАЦИЯ жс. концентрация, концентрациялоо (кенди жакшыртуу жолу).

КОПЁР м. копёр (эгерге жоон мамыны кагуу үчүн колдонула турган машина).

КОПИ только мн. кен (пайдалуу кендер казылып жаткан жер); **каменноугольные копи** таш көмүр кени.

КОРРОЗИЯ жс. коррозия (суунун, абанын таасири астында тоо тектеринин кыйрашы, талкаланышы).

КОШКА жс. кошка (1. жыгач устунга чыгуу үчүн бутка кийилүүчү орок сыяктуу аспап; 2. бир нерсени илип алуу үчүн өндүрүштө колдонулуучу ар түрдүү илмектердин аты).

КРАН м. кран (оор нерселерди көтөрө турган жана аларды бир жерден экинчи жерге жылдыра турган механизм).

КРЕПЛЕНИЕ ср. шахтанын ичин устундар менен тиреп бекитүү.

КРЫЛО ср. каптал жак (мис. автомашинанын).

КУЛАК м. кулак (түрдүү механизмдердеги уркуйган тетик; ал механизмдин башка бөлүктөрүн кыймылга келтирүү милдетин аткарат).

КУРЕНИЕ (добывание перегонкой) кайнатуу, тартуу жолу менен бир нерсени өндүрүү (алуу) (мис. кайнатып спирт чыгаруу, спирт тартуу ж.б.).

КУСАТЬ несов. что, кыпчуу, кыпчытуу, тиштетүү (мис. аттиши менен сымды, мыкты кыпчып тартуу ж.б.).

ЛАЗ м. лаз (ремонт кылуу же тазалоо үчүн курулуш же машинанын ичине кирүү үчүн жасалган тешик).

ЛАМПОВЫЙ, -ая, -ое лампалуу; **ламповый радиоприёмник** лампалуу радиоприёмник (электр лампа менен иштөөчү радио).

ЛАПА жс. иймек, миз (жабдык же куралдын иймейген шуштуйган учу).

- ЛЕКАЛО** *ср.* лекало (1. ийри сызыктар сызуу үчүн колдонулуучу ойку-кайка сызгыч; 2. бир нерсе жасоодо колдонулуучу калып, шаблон).
- ЛЕСОТАСКА** *жс.* жыгач көтөргүч (суунун ичинен жыгачты илип чыгуучу, аны көтөрүп алуучу машина).
- ЛИГАТУРА** *жс.* лигатура (хим. алтын же күмүштү катуу кылуу үчүн аларга кошулган жез же коло эритиндиси).
- ЛИНТЕР** *м.* линтер (1. чигит түзүн тазалагыч машина; 2. чигитти линтер машинадан өткөргөндөн кийинки алына турган тыбыт пахта).
- ЛИМБ** *м.* лимб (бурч өлчөгүч тегерек прибор).
- ЛИТЬЁ** *ср.* (действие) куюу, куюп жасоо (эритилген металлдан бир нерсе чыгаруу).
- ЛИФТ** *м.* лифт.
- ЛОКОМОБИЛЬ** *м.* локомобиль (молотилкага, тегирменге ж.б. кубат берип, кыймылга келтирүүчү буу машина).
- ЛОКОМОТИВ** *м.* локомотив (темир жол менен вагондорду сүйрөп жүрүүчү машина; бул үч түрдүү болот-паровоз, тепловоз, электровоз).
- ЛОПАСТЬ** *жс.* лопасть күрөктүн, калактын жазы жерине окшогон ар бир жалпак нерсе; мис. тегирмендин парасы, пропеллердин жазы жери ж.б.
- ЛОЩЕНИЕ** *ср.* жылтыратуу, жылтырак кылуу.
- ЛОЩИЛЬНЫЙ** *-ая, -ое* жалтыраткыч, жылтыраткыч.
- МАГНИТ** *м.* магнит.
- МАГНИТИТЬ** *несов. что,* магниттендирүү (кандайдыр бир физикалык телого магнит касиетин берүү).

- МАГНИТОМЕТР** *м.* магнитометр (магниттик өлчөөлөр жана магниттүү рудалардын кайсы жерде экенин аныктоо үчүн колдонулуучу прибор).
- МАГНИТОФОН** *м.* магнитофон.
- МАЗУТ** *м.* мазут (нефтиден керосин, бензин жана газолун чыгарылгандан кийин калган кара күрөң көзүш суюктук).
- МАЛОМОЩНОСТЬ** *жс.* күчү аздык, кубаты аздык, жармачтык.
- МАНЖЕТА** *жс.* манжета (териден жасалган жана поршендүү насосторго кийгизилген алкак).
- МАНИПУЛЯТОР** *м.* манипулятор (1. телеграмманы бере турган аппарат; 2. башкарууну регулировка кыла турган текшерүү прибору).
- МАРКШЕЙДЕР** *м.* маркшейдер (геодезиялык съёмка менен иштөөчү адам).
- МАРТЕН** *м.* мартен (1. мартендик болот; 2. мартендик мешболот иштеп чыгаруучу меш).
- МАСЛЁНКА** *жс.* (для смазочного масла) май куйгуч (машинаны майлоо үчүн колдонулуучу узун чоргосу бар идиш).
- МАССИВ** *м.* (горный) массив (тоо тутуму; тоо тулкусу).
- МАХОВИК** *м.* маховик.
- МАХОВОЙ** *-ая, -ое:* маховое колесо маховой дөңгөлөк (механизмдин кыймылын жөнгө салып туруучу чоң дөңгөлөк).
- МЕДЯНКА** *жс.* медянка (жашыл боёктун бир түрү).

- МЕМБРАНА** жс. мембрана (керектүү тыбыш толкундарын кармоого же чыгарууга ылайыкталган серпимдүү жука жаргак же пластинка).
- МЕНЗУЛА** жс. мензула (жерди топографиялык сьемка кылууга жумшалуучу геодезиялык аспап).
- МЕРГЕЛЬ** м. мергель (чоно менен акиташтан түзүлгөн тунма, уюма тоо теги).
- МЕТАЛЛ** м. металл; цветные металлы түстүү металлдар (мис, коргошун, никель); чёрные металлы кара металлдар (чоюн, темир, болот); благородные металлы асыл металлдар (алтын, күмүш, платина); лёгкие металлы жеңил металлдар (алюминий, магний, натрий ж.б.); тяжёлые металлы оор металлдар (темир, жез, күмүш, алтын, платина ж.б.).
- МЕТАЛЛИЗАЦИЯ** жс. металлдаштыруу (1. бир нерсени чирibes үчүн көк таш менен сугаруу; 2. бир нерсеге металл жьылтырагын берүү).
- МЕТАЛЛИСТ** м. металлист, металлчы (металл өнөр жайында иштөөчү жумушчу).
- МЕТАЛЛИЧЕСКИЙ** -ая, -ое: металлическая корóbка металл куту; металлический блеск металл жалтырагы.
- МЕТАЛЛОЛÓМ** м. таштанды темир-терсек.
- МЕТАЛЛОНОСНЫЙ** -ая, -ое металлдуу (составында металлы бар); металлоносная горная порóда металлдуу тоо теги.

- МЕТАЛЛООБРАБАТЫВАЮЩИЙ** -ая, -ое металл иштөөчү, металл иштетүүчү; металлообрабатывающая промышленность металл иштетүүчү өнөр жай.
- МЕТАЛЛОПЛАВИЛЬНЫЙ** -ая, -ое металл эритүүчү; металлоплавильный завод металл эритүүчү завод.
- МЕТАЛЛОПРОКАТНЫЙ** -ая, -ое: металлопрокатный завод металлды прокатка кылуучу завод.
- МЕТАЛЛОПРОМЫШЛЕННОСТЬ** жс. металл өнөр жайы (металл өндүрүүчү жана металлдан буюм жасоочу өнөр жайы).
- МЕТАЛЛОРЕЖУЩИЙ** -ая, -ое: металлорежущий станок металл кесүүчү станок.
- МЕТАЛЛУРГИЯ** жс. металлургия.
- МЕТАМОРФИЗМ** м. метаморфизм.
- МЕТЕÓР** м. метеор (ар бир атмосфералык кубулуш: жамгыр, кар, чагылган, жаан, закым).
- МЕТЕОРОЛОГ** м. метеоролог.
- МЕХАНИЗМ** м. механизм (машинанын же аспаптардын курулушун кыймылга келтирүүчү жалты бөлүктөрү); механизм часóв саат механизми.
- МИКРОТОМ** м. микротом (микроскоп менен текшерүүгө жарактуу кылып жука кесип берүүчү аспап).
- МИЛЛИАМПÉР** м. миллиампер (ампердин миңден бир бөлүгү).
- МИЛЛИВОЛЬТ** м. милливольт (вольттун миңден бир бөлүгү).

МНОГОПОЛОСНЫЙ -ая, -ое көп полюстуу; многополюсная динамо-машина көп полюстуу динамо-машина.

МНОГОФАЗНЫЙ -ая, -ое көп фазалуу; многофазный электрический ток көп фазалуу электр тогу.

МНОГОЦИЛИНДРОВЫЙ -ая, -ое көп цилиндрдүү; многоцилиндровый мотор көп цилиндрдүү мотор.

МОДЕЛЬ ж. модель (1. жасалуу кеби, конструкциясы; 2. калып; коюлуучу нерсенин жыгачтан жасаган үлгүсү).

МОДЕРАТОР м. модератор (машинанын жүрүү тездигин иретке келтире турган прибор).

МОДУЛЯЦИЯ ж. модуляция, модуляциялоо, модуляция кылуу (лектр толкундарын өзгөртүү).

МОЙКА ж. жуугуч машина.

МОЛОТ м. барскан, чоң балка.

МОЛОТОК м. балка.

МОЛОТОЧЕК м. балка (түрдүү механизмдерди ургуч нерсе).

МОНТАЖ м. монтаж (машинаны же мастерскаяны чогултуу жана тургузуу).

МОСТОВЫЙ ср. малмага салынган бодо териси.

МОТАЛЬНЫЙ -ая, -ое түрүүчү, ороочу; мотальная машина на түрүүчү (ороочу) машина.

МОТОВОЗ м. мотовоз (рельса менен жүрүүчү мотордуу кыймылдаткыч).

МОЩНОСТЬ ж. 1. калыңдык; мощность угольного пласта көмүр катмарынын калыңдыгы; 2. кубаттуулук, күчтүүлүк, куч-кубат; ма-

шина мощностью в сто лошадиных сил кубаттуулугу жүз аттын күчүнө барабар болгон машина; производственная мощность өндүрүштүк кубаттуулук.

МОЩНЫЙ -ая, -ое 1. (плотный, массивный) калың; мощный пласт угли көмүрдүн калың катмары; 2. кубаттуу, күчтүү; мощный двигатель кубаттуу кыймылдаткыч.

МУФЕЛЬ м. муфель (карана буюмдарды күйгүзүү, бышыруу үчүн ылайыкталган мештин камерасы).

МУФТА ж. муфта (эки түтүктү жана валды кошуу үчүн кийдирилүүчү түтүкчө).

НАВАЛОЧНЫЙ -ая, -ое жүктөгүч, жүк салгыч; навальная машина в шахтах шахтадагы көмүр жүктөгүч машина.

НАВАРИВАНИЕ ср. ширетүү (мис. темирди).

НАВАРИТЬ сов. что, ширетүү (мис. темир).

НАВАРНОЙ -ая, -ое ширетилген (темир).

НАГНЕТАНИЕ ср. шыкоо, шыкап чогултуу, шыкап толтуруу, толтуруу, кысып же басып бир жерге чогултуу.

НАГНЕТАТЕЛЬНЫЙ -ая, -ое: нагнетательный насос шыкагыч, шыкап толтургуч (мис. велосипед насосу).

НАГРЕВ м. (нагреваемая поверхность) ысуучу бет.

НАГРЕВАТЕЛЬНЫЙ -ая, -ое ысытуучу, жылытуучу; нагревательный аппарат ысытуучу аппарат; нагревательные приборы ысытуучу

приборлор; **нагревательная поверхность** жылуучу бет.

НАГРУЗКА ж. нагрузка (электр күчүнүн электр сымынан өтүү бирдиги).

НАПОРНЫЙ -ая, -ое оргутуучу (суюк нерсени оргутуучу); **напорный бак** оргутуучу бак.

НАПРЯЖЕНИЕ шыкалуу, напряжение; **ток высокого напряжения** абдан шыкалган ток, напряженнени күчтүү ток.

НАРАСТИТЬ сов. что (удлинить) улоо, улап узартуу, узартуу, жолгоо; **нарастить канат** арканды улап узартуу.

НАРЕЗАТЬ сов. что, (сделать нарезь) сай түшүрүү.

НАРЕЗКА ж. сай; у винта стёрлась **нарезка** бураманын сайы жышылды.

НАСЭЧКА ж. (нарезка) кесик, кертик.

НАСЭЧЬ сов. что, сай түшүрүү, кобул түшүрүү (мис. өгөөгө).

НАСЛОЕНИЕ ср. кабат, катмар; **песчаное наслоение** кум катмары.

НАТЯЖНО́Й -ая, -ое керип (чоюн) кийгизме; **натяжные шины** керип кийгизме шиналар.

НАУГО́ЛЬНИК м. наугольник (бурчтарды жана сызыктарды сызуу үчүн колдонулуучу үчкүл формасындагы түз бурчтук).

НЕПЛА́ВКИЙ -ая, -ое эрибес; **неплавкие металлы** эрибес металлдар.

НЕРУ́ДНЫЙ -ая, -ое руда эмес, кенге жатпаган, кен эмес, кен боло албаган (мис. топурак, кум ж.б.).

НИВЕЛИ́Р м. нивелир (жер бетиндеги нокоттордун канчалык бийик-төмөн болгондуктарын белгилөөчү прибор).

НИВЕЛИ́РОВАНИЕ ср. нивелирдөө.

НИКЕЛИ́Н м. никелин (жез, никель, марганецтин эритмиси).

НИКЕЛИРОВА́НИЕ ср. никелдөө, никель менен каптоо.

НИ́ПЦЕЛЬ м. ниппель (ар түрдүү приборлордогу жалгаштыргыч металл түтүк).

ОБКА́ТКА ж. 1. (утрамбовка) таптоо; 2. (испытание чего-либо) жүргүзүп сыноо, сынап жүргүзүп көрүү, сынап жүргүзүү; **обкатка новых тракторов** жаңы тракторлорду жүргүзүп сынап көрүү.

ОБО́ЙМА ж. обойма (курулуштун, машинанын ж.б. бөлүктөрүн бириктирип жана кармап туруучу алкак түрүндөгү карматкычы).

ОБШИ́ВКА ж. тактай менен каптап жабуу; **деревянная обшивка** сүдна кеменин тактайдан жасалган сырты.

ОЛЕ́ЙН м. олеин (самын жана стеарин өндүрүшүндө кошумча продукт).

ОПО́КА ж. опока (бир нерсени куюу үчүн даярдалган топурак формалуу рама).

ОСМО́ТР м. кароо, көрүү, текшерип көрүү; **осмотр картин** сүрөттөрдү кароо; **технический осмотр** техникалык кароо (текшерип көрүү).

ОСНАСТИ́ТЬ сов. что, перен. жабдуу.

О́СТОВ м. тулку, негиз.

- ОТБОЙКА** *ж.* уруп сындыруу, уруп кетүү, уратуу; механическая отбойка каменного угля таш көмүрдү механикалык жол менен уруп сындыруу (уратуу).
- ОТБОЙНЫЙ** -ая, -ое уруп түшүрмө, уратма; шахтёрский отбойный молоток шахтёрдун уруп түшүрмө балкасы.
- ОТВАЛ** *м.* кендин иштетүүгө жараксыз катмары.
- ОТВЕС** *м.* отвес (тиктикти белгилөөчү, жипке асма салмоор; муну көбүнчө курулушчулар колдонот).
- ОТВÓД** *м.* (боковая линия чего-л.) бутак, тармак (мис. трубанын, кабелдин).
- ÓТЖИГ** *м.* 1. өң берүү, сугаруу (керектүү сапат берүү үчүн металлды термикалык жол менен иштетүү); 2. (стеклянных изделий) катыруу (айнектен жасалган буюмдар бекем болуу үчүн аларды печтерде жай муздатуу).
- ОТЗÓЛКА** *ж.* жыдытуу.
- ОТКАЗÁТЬ** *сов.* иштебей калуу; бузулуу; мотор отказал мотор иштебей калды.
- ОТКÁТКА** *ж.* откатка кылуу (шахтадан казылган кенди ташып чыгуу).
- ОТЛÍВКА** *ж.* 1. (действие) куюп жасоо (металдан); 2. (изделие) куюп жасалган нерсе, куйма нерсе; чугунная отливка чоюндан куюп жасалган нерсе.

- ОТЛÍТЬ** *сов. что, (изготовить литьём)* куюп жасоо, эритип куюп жасоо; отлить статую куюп статуя жасоо.
- ОТРАЖАТЕ́ЛЬ** *сов. что,* отражатель (жарыктын же жылуулуктун шооласын түшүрүүчү жылмаланган пластинка).
- ОТРЕМОНТÍРОВАТЬ** *сов. что* ремонттоо, ремонт кылуу; отремонтировать трактор трактор ремонттоо.
- ОТСТÓЙНИК** *м.* тундургуч (бир топко токтолуп туруп, суюктук тунуп калуучу бассейн же резервуар).
- ОТШТАМПОВА́ТЬ** *сов. что,* штамптоо (штампка, калыпка салып жалпак металлдардан буюмдар жасоо).
- ОХЛАДИ́ТЕЛЬ** *м.* муздаткыч, сууткуч аспап.
- ОЧКÓ** *ср.* (отверстие) тешик.
- ПА́ЛЕЦ** *м.* (зубец) тиш (машина, механизмдердеги тиши); поршневый палец поршендин тиши.
- ПАЛИСА́Д** *м.* (ряд забитых свай) палисад (үйүндү топурактын, урап кетүүчү жерлердин кулап, урап кетпеси үчүн кыдырата тирөөч катарында кагылган мамылар).
- ПАРАЛЛЕ́ЛЬНЫЙ** -ая, -ое: параллельное соединённое проводников өткөргүчтөрдү катар бириктирүү (кошуу).
- ПАРАФÍН** *м.* парафин (нефтиден чыгарылуучу чайыр сыяктуу ак эритме зат).
- ПАРОВÍК** *м.* (паровой котёл) паровик (буу казаны).

ПАРОРАСПРЕДЕЛИТЕЛЬ м. буу бөлүштүргүч (буу кыймылдаткычтын цилиндриндеги бууну автоматтуу түрдө бөлүштүрүүчү механизм).

ПАТРОН м. патрон (ар түрдүү приборлордо бир нерсени киргизип бекитүүчү көңдөй түтүк же цилиндр); **электрический патрон** электр патрону.

ПАЯЛЬНИК м. паяльник (данакердегич, кандагыч аспап).

ПАЯЛЬНЫЙ -ая, -ое данакердегич, кандагыч; **паяльная лампа** кандагыч лампа.

ПЕРЕГРЕТЫЙ -ая, -ое өтө кызыган; **перегретый пар** өтө ысыган буу.

ПЕРЕГРЕТЬ сов. что, өтө кыздыруу, өтө ысытуу.

ПЕРЕГРУЖЕННОСТЬ ж. ашыра жүктөлгөндүк, нормадан ашык жүк салынгандык.

ПЕРЕКЛЮЧАТЕЛЬ м. переключатель (электр тогунун багытын өзгөртүү үчүн токту башка жакка жиберүүдө колдонулуучу прибор).

ПЕРЕКЛЮЧИТЬ сов. что, өткөрүү, которуу, башка жолго салуу, электр тогун бир проводдон экинчи проводго туташтыруу (электр тогунун багытын өзгөртүү).

ПЕРЕКЛЮЧИТЬСЯ сов. өтүү, которулуу; башка жолго салынуу (электр тогунун багыты жөнүндө).

ПЕРЕМЫЧКА ж. 1. (заграждение) перемычка (курулуш иштеринде суунун агып келишине жол бербөөчү, суу өткөрбөй турган тосмо); 2. (перекрытие) перемычка (эшик, терезе тешиктеринин үстүңкү туура коюлган жыгачы).

ПЕРЕНАПРЯЖЕНИЕ ср. токту өтө шыкалыпшы, чыңалышы, күчөнүшү (электр сетинин артыкча чыңалышы).

ПЕТРОГРАФИЯ ж. петрография (геологиянын тоо тектерди, таштарды үйрөнүүчү бөлүмү).

ПИЛОРАМА ж. пилорама, араа станогу.

ПИРОКСИЛИН м. пироксиллин (өтө күчтүү жарылма зат).

ПИРОМЕТР м. пирометр (жогорку температураларды өлчөгүч прибор).

ПИРОСКОП м. пироскоп (жогорку температураны чымылап өлчөгүч прибор).

ПИРОТЭХНИКА ж. пиротехника (күйгүч, жарылма составдарды даярдоочу техниканын бир тармагы).

ПЛАВИЛЬНЫЙ -ая, -ое эритүүчү, металл эритүүчү; **плавильная печь** эритүүчү меш

ПЛАВИЛЬНЯ ж. эриткич (металл эритүүчү жай).

ПЛАВИТЬ несов. что, эритүү; **плавить металл** металл эритүү.

ПЛАНИМЕТР м. планиметр (аянттарды карталар, пландар жана башка жалпак чертёждор боюнча өлчөө үчүн колдонулуучу прибор).

ПОДКОС м. таканчык (ар түрдүү курулуштарда жасалган таканчык, тирөөч).

ПОДОГРЕВАТЕЛЬ м. ысыткыч, жылыпкыч (бир нерсени жылытуу, ысытуу үчүн колдонулуучу прибор).

ПОИСКИ мн. издөө, кароо; **поиски полезных ископаемых** пайдалуу кендерди издөө.

ПОЛОТНО *ср.* полотно; **полотно́ конвейера** конвейердин
полотносу.

ПРИВА́РКА *ж.* 1. (*действие*) ширетип бекитүү (*мис. те-
мирди*); 2. ширетинди, ширетилген жер.

ПРИКЛОЧИ́ТЬ *сов. что*, жалгаштырып, бириктирип кошуу.

ПРИСОЕДИНИ́ТЬ *сов.* бириктирүү, кошуу.

ПРИТУХА́ТЬ *несов. (ослабевать)* начарлоо, төмөндөө, азаюу.

ПРОБО́Й *м.* кулпу иле турган илмек темир.

ПРОВО́Д *м.* провод, сым (*электр тогу жүрүүчү сым*).

ПРОВО́ДКА *ж.* 1. (*действие*) өткөрүү; **проводка** **электри-
чества** электр өткөрүү; 2. (*провода*) сым
(*электр тогун өткөргүч сым*).

ПРОВОДНИ́К *м.* өткөргүч (*өзү аркылуу электр тогун
өткөрүүчү*); **проводникі** **электричества**
электр өткөргүчтөр.

ПРОЕ́КТ *м.* проект, долбоор.

ПРОЕКТИ́РОВАНИЕ *ср.* долбоорлоо.

ПРОЁ́М *м.* эшик же терезе коюлуучу тешик орун.

ПРОКА́ТКА *ж.* прокатка (*сөм металлды бир формага
келтирүү үчүн айлануучу эки валдын орто-
сунан өткөрүү*).

ПРОМЫ́ТЬ *сов. что*, чайкоо.

ПРОРЕЗЫ́ННИТЬ *сов. что*, резина синдирүү, резиналоо;
прорезы́ннить **ткань** кездемени резиналоо.

ПРО́РЕЗ *ж.* жырык, кесилген тешик.

ПРОТАРА́НИТЬ *сов. что*, таран менен согуу, талкалап те-
шип чыгуу.

ПРОТИВОВЕ́С *м.* каршы салмак (*салмактыкты, инерция-
ны теңдеш үчүн айланма механизмдердин
бир учуна бириктирүлүүчү жүк*).

ПРОТОЧИ́ТЬ *сов. что*, (*токарым инструментом*) кы-
рып тешүү, кырып көзөө (*токардык аспап
менен*).

ПРОТРА́ВА *ж.* протрава (1. *кислота менен күйдүрүп сүрөт
түшүрүү*; 2. *күйдүргүч кислота; бир нерсе-
ни күйдүрүп жойгуч кислота*).

ПРОТРАВИ́ТЬ *сов. что*, химиялык препараттар менен
иштетүү; **протравить** **кожу** терини химия-
лык препараттар менен иштетүү.

ПРОФИЛА́КТИКА *ж.* профилактика (*күн мурунтан
жыртылбоо же иштен чыкпоо үчүн сак-
тай турган чаралардын жыйындысы*).

ПРОФИЛАКТО́РИЙ *м.* профилакторий (*машиналарды
алдын ала ремонт кылуучу жай*).

ПРО́ФИЛЬ *м.* профиль (*сечение, разрез чего-л.*) бир нер-
сени туурасынан, узунунан, тикесинен ке-
силгендеги көрүнүшү; **профиль** **пути** жол-
дун профили.

ПРОЧЕ́СЫВАНИЕ *ср.* тароо, тарап тазалоо.

ПРОШИ́ТЬ *сов. что*. металлдан көзөнөк, тешик чыгаруу.

ПУ́ЛЬТ *м.* пульт (*электр станцияларында токту
өлчөө үчүн коюлган прибор, орнотулган
кайкы чатырдуу стол*).

ПУСТОТА́ *ж.* көңдөй; **пустоты** в **литье** эритип куюлган
металлдагы көңдөйлөр.

ПЫЛЕСО́С *м.* чаң соргуч.

ПЫЛЕУЛАВЛИВАЮЩИЙ -ая, -ое: пылеулавливающая установка чанды тосуп алуучу машина.

ПЫЛЕУЛОВИТЕЛЬ м. чаң тоскуч (абаны чаңдан тазалоочу прибор).

РАВНОПЛЕЧНЫЙ -ая, -ое ийни бирдей; равноплечный рычаг ийни бирдей рычаг.

РАДИО ср. нескл. радио; передавать по радио радио аркылуу берүү.

РАДИОЛОКАТОР м. радиолокатор (алыс жердеги көрүнбөгөн нерселердин кайда экендигин радио толкундары аркылуу белгилөөчү аппарат, курулуш).

РАЗВЕДАННЫЙ -ая, -ое чалгындалган; разведанные недры чалгындалган жер асты.

РАЗВЕДЫВАНИЕ ср. чалгындоо, кен издеп билүү, текшерип билүү, чалгындап билүү.

РАЗВОДКА жс. (инструмент) разводка (араанын тиште-рин матоочу аспап).

РАЗНОКАЛИБЕРНЫЙ -ая, -ое түрдүү калибрдеги.

РАЗОБЩИТСЯ сов. (разъединится) ажыроо, бөлүнүү.

РАЗРАБОТКА жс. разработка, алып бүтүү, (мис. кенди, чым көңдү).

РАСКОВАТЬ сов. что, (сплющить ковкой) чаап жалпайтуу (мис. ширетилүүчү эки темирдин башын).

РАСПОРКА жс. кергич.

РЕАКТИВНЫЙ -ая, -ое реактивдүү (күч менен жулунуп чыккан газдын жардамы менен кыймылга келүү); реактивный самолёт реактивдүү

самолёт; реактивный двигатель реактивдүү кыймылдаткыч.

РЕВЕРС м. реверс (машиначы кайра артына жүргүзүүчү механизм).

РЕВЕРСИЯ жс. реверсия (машинанын айланышынын багытын өзгөртүү).

РЕГЕНЕРАТОР м. регенератор (заводдордун газ жана башка мейтеринде иштетилген ысык абанын жылуулугун пайдаланууга арналган камера).

РЕГИСТР м. регистр (ар түрдүү машиналардагы жана приборлордогу регулятор).

РЕДУКЦИЯ жс. жеңилдетүү, оңойлотуу.

РЕЗАК м. резак (машинанын, кандайдыр бир куралдын кесүүчү бөлүгү).

РЕЗЬБА жс. (винтовая нарезка) бураманын сайы (мис. гайкада, винтте).

РЕЙКА жс. нивелировка жүргүзүүдө.

РЕКСИТ м. рексит (тоо иштеринде колдонула турган жарылуучу зат).

РЕКТИФИКАТ м. ректификат (тазаланган спирт).

РЕЛЕ ср. нескл. реле (электрдин приборлорун жээе машинаны күчтүү токко кошуу үчүн колдонулуучу прибор).

РЕМЁННЫЙ, -ая, -ое: ремённый кнут кайыш камчы; ремённая передача кайыш аркылуу жүргүзүү, кайыш менен жүргүзүү (мис. молотилкада).

РЕФРИЖЕРАТОР м. рефрижератор (муздаткычы бар вагон же пароход).

- РОЗÉТКА** ж. розетка (электр туташтыргычтын үстүнөн дубалга кадалуучу кичинекей тегерек фарфор же жыгач).
- РО́ЛИК** м. 1. ролик (электр сымдары жүргүзүлө турган дубалга же потолокко бекитилүүчү изолятор); 2. (блок) ролик.
- РОТА́ТОР** м. ротатор (кол жазманы, сүрөттү көп кылып көбөйтө турган машина).
- РО́ТОР** м. ротор (машиналардын жана турбиналардын айлануучу бөлүгү).
- РУБЕРО́ЙД** м. руберойд (картон кагаздан жасалган, көбүнчө үй жабуу үчүн колдонула турган материал).
- РУБИ́ЛЬНИК** м. рубильник (электр тогун токтотуу, үзүү үчүн жасалган жылдырма калакча).
- РУЛÉТКА** ж. рулетка (узундукту өлчөө үчүн колдонулуучу тасма).
- САЛАЗКИ** только мн. салазки (машиналардын кыймылдагыч, ары-бери жүрүп туруучу тетиги).
- СА́ЛЬНИК** м. сальник (поршендеги майлагыч нерсе, бул цилиндрден буунун, газдын чыгып кетишин токтотуп туруу үчүн пайдаланылат).
- САМОПЛА́ВКИЙ**, -ая, -ое оңой эритилүүчү; самоплавкая руда оңой эритилүүчү руда (кен).
- САМОПУ́СК** м. самопуск (кыймылдаткычты кол менен айландырбай эле жүргүзө турган аспап).
- САМОРЕГИСТРÍРУЮЩИЙ**, -ая, -ее өзүнөн өзү регистрациялоочу, өзүнөн өзү каттоочу; саморе-

- гистрирующий прибор өзүнөн өзү регистрациялоочу прибор.
- САНДА́Л** м. сандал (жыгачтардан, көбүнчө сандал жыгачынан чыгарылган боёк).
- САПФÍР** м. сапфир (өтө кымбаттуу көк же жашыл түстөгү асыл тааш).
- СВЕРЛÍТЬ** несов. что, бургулап тешүү, буроо менен бурап тешүү; сверлить отверстие в доске тактайды буроо менен бурап тешүү.
- СВЕРХМО́ЩНЫЙ**, -ая, -ое өтө күчтүү, өтө кубаттуу, айрыкча кубаттуу; сверхмощный экскаватор өтө күчтүү экскаватор.
- СВЕЧА́** ж. 1. шам; 2. свеча (жарыктын күчүн ченөө бирдиги); электрическая лампочка в сто свечей жүз свечалуу электр лампочкасы; 3. свеча (жалбырт, дүрт этип күйүүгө ийкемделген нерсе).
- СВИНЧА́ТКА** ж. свинчатка (коргошундун сыртынын бузулушу).
- СВÍТА** ж. свита (кен катмарлары).
- СВИЩ** м. көндөйчө (металл нерселердин ичиндеги көндөйлөр).
- СЕЙСМÍЧЕСКИЙ**, -ая, -ое сейсмикалык; сейсмический прибор сейсмикалык прибор.
- СЕЙСМО́ГРАФ** м. сейсмограф (жер титирөөчү автоматтык түрдө жазуучу аспап).
- СЕКА́Ч** м. секач (темирди кертте чабуучу миздүү, курч балка).

СЕКРЕТНЫЙ, -ая, -ое тетиктүү, сырдуу; секретный замо́к тетиктүү кулпу.

СЕПАРАТОР м. сепаратор (бир затты экинчи бир заттан бөлүп алуу үчүн колдонулуучу аппарат).

СИККАТИВ м. сиккатив (боёк же лак бат кургасын үчүн ага кошула турган зат).

СИ́ЛА ж. күч; си́ла то́ка токтуун күчү.

СИЛИКА́ТЫ мн. (изделия) силикаттар (ичинде кремнезёму бар минералдык заттан жасалуучу буюмдар; мис. айнек, цемент, кирпич ж. б.).

СИРЕНА ж. сирена (ачуу үн менен сигнал берүүчү аспап).

СКА́ЛКА ж. вал (токуу станогундагы жумуру вал).

СКАТ м. (ось с колёсами) окто турган дөңгөлөктөр; вагонный скат вагондун окто турган дөңгөлөктөрү.

СКЛА́ДЧАТЫЙ, -ая, -ое бүктөлүп-бүктөлүп турган; складчатая горная це́пь бүктөлүп-бүктөлүп жаткан тоо кыркасы.

СКОБА́ ж. скоба (жыгач бөлүктөрдү бири-бирине бекитүү үчүн «[» формасына окшотуп жасалган жалпак темир).

СКРЕ́ПЕР м. скрепер (тех. жер казуучу машинанын бир түрү).

СКРЕПЛЁНИЕ ср. 1. (скрепа) кадоо, кадооч; 2. (скрепленные части) кадалган (бекитилген) бөлүктөр.

СОПРОТИВЛЁНИЕ ср. каршылык; сопротивление материалов материалдар каршылыгы.

СОРТОВО́Й, -ая, -ое жакшы сорттуу, жогорку сорттуу; сортовое же́лѐзо сорттуу темир.

СПЕ́ЧЬСЯ сов. биригүү (эригенден катуу, бир бүтүн болуп биригүү, мис. көмүр, темир ж. б.).

СТАБИЛИЗА́ТОР м. стабилизатор (электр тогунун термелишин жок кылуучу прибор).

СТАЛИНИ́Т м. сталинит (кесүүчү инструменттерди, тоо тешүүчү шаймандарды жасоого пайдалануучу куйма).

СТАНИ́НА ж. станина (машина же станок кыймылдабай турган кылып орнотулган негиз, түп).

СТАНИО́ЛЬ м. станиоль (калай кагаз; бул ар түрдүү буюмдарды кооздоо үчүн колдонулат).

СТА́РТЕР м. стартер (моторлорду механикалык жол менен жүргүзүүчү прибор).

СТВО́Л м. ствол (шахтанын төбөсүнөн түбүнө чейинки тик бөлүгү).

СТЕНД м. стенд (заводдо даяр машиналарды сыноого арналган орун).

СТО́ЕЧНЫЙ, -ая, -ое тирөөчтүк; стóечный бру́с тирөөч устун, тирөөч жыгач.

СТО́ЙКА ж. (подпорка) тирөөч, түркүк.

СТО́ПОР м. стопор (механизмдин кыймылдаткыч бөлүктөрүн токтотуучу, бекитүүчү персе).

СТРЕЛА́ ж. стрела (жүк көтөрүүчү крандын жылып тургуч бөлүгү).

СУХОПА́РНИК м. сухопарник (буу казанынын жогорку бөлүгүндөгү буу алынуучу цилиндр).

СФОРМОВАТЬ *сов. что*, формага келтирүү, формалоо, куюп белгилүү бир формага келтирүү.

ТАВРОВАЯ, -ая, -ое: тавровая балка формасы «Т» арибине окшогон темир же устун.

ТАРАН *м.* таран (*горизонталь боюнча — туурасынан — согуучу копёр*); гидравлический таран гидравликалык таран.

ТАРАНИТЬ *несов. что*, таран менен согуу.

ТАХЕОМЕТР *м.* тахеометр (*жер өлчөөчү прибор*).

ТЕЛЕВИЗОР *м.* телевизор.

ТЕЛЕТАЙП *м.* телетайп (*текстти автоматтык түрдө кадимки арип менен берүүчү телеграф аппараты*).

ТЕПЛОИЗОЛЯЦИЯ *жс.* жылуулукту сактоо, жылуулукту өткөрбөө.

ТЕПЛОФИКАЦИЯ *жс.* теплофикация, теплофикациялоо, теплофикация кылуу (*жылуулукту буу түрүндө, буу машиналар жана турбиналар аркылуу үйлөрдү жылытуу үчүн жана өндүрүш процесстерин тейлөө үчүн колдонуу*).

ТЕПЛОЭЛЕКТРОЦЕНТРАЛЬ *жс.* теплоэлектротраль (*ысык сууларды же бууларды берип туруучу электр станциясы*).

ТЕРМИЧЕСКИЙ, -ая, -ое термиттик, ысыктык; термическая обработка металлов металлдарды термиттик жол менен иштетүү.

ТЕРМОСТАТ *м.* термостат (*ар түрдүү нерселерди туруктуу температурада кармап туруу үчүн арналган прибор*).

ТЕХНИК *жс.* техник; инженеры и техники инженерлер жана техниктер.

ТОМЛЕНИЕ *ср.* (*действие*) табына жеткизүү.

ТОМЛЁНЫЙ, -ая, -ое табына жеткен.

ТОННАЖ *м.* тоннаж (*вагондордун же автомобилдердин тонна менен жүк көтөрүшү*).

ТОПЛИВО *ср.* отун; твёрдое топливо катуу отун (*көмүр, жыгач*); жидкое топливо суюк отун (*нефть*).

ТОРМОЗ *м.* (*мн. тормоза*) тормоз (*машинанын же арабанын дөңгөлөгүн акырындаткыч же токтоткуч прибор*); ручной тормоз кол тормоз; ножной тормоз бут тормоз.

ТОРМОЗИТЬ *несов. что*, тормоздоо, тормоз кылуу; тормозить машину машинаны тормоздоо.

ТРАНСПОРТЁР *м.* транспортёр (*1. жүктөрдүн тынымсыз жүрүп турушуна ийкемделген нерсе, конвейер; 2. гаражда автомобилдердин орундарын алмаштыруу үчүн жасалган айланма араба*).

ТРАНСПОРТИР *м.* транспортир (*бурчтарды өлчөө же бурч сызуу үчүн колдонулуучу прибор*).

ТРАНСФОРМАТОР *м.* трансформатор (*алмашма электр тогунун шыкалышын жогорулаткыч же төмөндөткүч аппарат*).

ТРАНСФОРМАЦИЯ *жс.* трансформация, трансформация кылуу (*1. өзгөртүү; бир түрдөн экинчи түргө айландыруу; 2. алмашма электр то-*

- гунун шыкалышы трансформатордун жардамы менен жогорулоо же төмөндөө).
- ТРАССА** ж. трасса (жол салуу, канал казуу ж.б. үчүн белгиленген жер бетиндеги сызык).
- ТРОС** м. трос (кендирден, сымдан жасалган жоон аркан).
- ТРУБОПРОВОД** м. трубопровод (суюктукту же газды алыска жиберүү үчүн жасалган труба).
- ТРУБОПРОКАТЧИК** м. трубопрокатчик (заводдун жумушчусу).
- ТРУБОРЕЗ** м. труборез (металлдан жасалган трубаларды кесүүчү аспап).
- ТРУБЧАТЫЙ**, -ая, -ое (с трубами) трубалуу, трубасы бар, түтүктүү.
- ТУГОПЛАВКИЙ**, -ая, -ое араң эрүүчү, кыйындык менен эрүүчү; тугоплавкий металл кыйындык менен эрүүчү металл.
- ТУГОПЛАВКОСТЬ** ж. араң эригичтик, кыйындык менен эригичтик.
- ТУРБИНА** ж. турбина (суунун, буунун, газдын күчү менен аракетке келүүчү кыймылдаткыч).
- ТУРБОБУР** м. турбобур (айландырып буроо үчүн жасалган бургу сыяктуу машина).
- ТЮБИНГ** м. тубинг (чоюндан жасалган чоң диаметрдуу шакекшахтанын, тешикен тоолордун суу өткөрбөс бекитмелеринин звеносу).
- ТЯГА** ж. (тянущая сила) тартуучу, тартуучу күч, сүйрөгүч; механическая тяга механикалык

- сүйрөгүч; электрическая тяга электрдик сүйрөгүч.
- ТЯГАЧ** м. тягач (тиркелүүчү арабаларды ж.б. сүйрөөчү трактор).
- ТЯЖ** м. тяж (тартуучу күчтү өзү аркылуу өткөргүч кайыш же жип).
- УГАР** м. (отходы) угар, калдык (өндүрүштүн отходу, калдыгы); угар при плавке металла металл эриткендеги угар.
- УГЛЕДРОБИЛКА** ж. көмүр талкалагыч (машина).
- УГЛЕКОП** м. таш көмүр казуучу.
- УГЛЕНОСНЫЙ**, -ая, -ое көмүрдүү, көмүрү бар.
- УГЛЕБОГАТИТЕЛЬНЫЙ**, -ая, -ое көмүр байытуучу.
- УГЛЕОЧИСТИТЕЛЬНЫЙ**, -ая, -ое көмүр тазалагыч.
- УГЛЕПОДЪЕМНИК** м. көмүр көтөргүч.
- УГЛЕСОС** м. көмүр соргуч (машина).
- УГЛОМЕР** м. угломер, бурч ченөөч.
- УЛАВЛИВАНИЕ** ср. кармоо.
- УПЛОТНИТЕЛЬ** м. тыгыздоочу.
- УРОВЕНЬ** м. (ватерпас) ватерпас (бир нерсенин бетинде сызыктын горизонталдык абалын текшерүүчү шайман; бул — курулуш жана жыгач усталык ишинде колдонулат).
- УСТАНОВКА** ж. (устройство) установка (ордуна коюлган механизм, машина); заводские установки заводдук установкалар.
- УСТАНОВОЧНЫЙ**, -ая, -ое орнотуучу, коюучу; установочная гайка орнотуучу гайка.
- УСТАНОВЩИК** м. орнотуучу, коюучу.

- УСТОЙ** м. (опора моста) тирек, түркүк.
- ФАЗА** ж. фаза (генератордун ороолорунун ар бир группасы).
- ФЕРМА** ж. ферма (түптөрүн бириктирип, айрыкча жол менен жайлаштырылган брустардан, төрт кырдуу устундардан турган инженердик курулуш); **стальная ферма** болот ферма.
- ФЕРРОСПЛАВ** м. ферросплав, куйма темир (татаал болот алуу үчүн темирдин хром, марганец, вольфрам ж. б. менен кошулуп эритилген эритиндиси).
- ФИБРА** ж. фибра (пресстелген жумшак жана бышык кагаз; бул кагаз чемодан, коробка, портфель сыяктуу нерселерди каптоо үчүн жана бир нерсени изоляция кылуу үчүн колдонулат).
- ФОРМОВАТЬ** несов. что, формалоо, формага (калыпка) келтирүү, калып куюу, калып согуу, уютуу; **формовать глину** ылайды калыпка куюу.
- ФОРМОВКА** ж. формалоо, формага келтирүү, калып куюу, уютуу; **формовка кирпичá** кыш куюу.
- ФОРМОВЩИК** м. формовщик.
- ФОТОТЕЛЕГРАФ** м. фототелеграф (радио же сым аркылуу сүрөттү ыраак жерге берип туруучу аппарат).
- ФОТОЭЛЕМЕНТ** м. фотоэлемент (өзүнө түшкөн жарык өзгөргөн кезде өзүнүн электрдик касиетин өзгөртүп туруучу прибор; ал үндүү кино техникасында, телевидениеде ж.б. колдонулат).

ФРИКЦИОННЫЙ, -ая, -ое фрикциялык (ышкылуу, сүрүлүү менен аракетке келүүчү) **фрикционная передача** фрикциялык передача.

ФУГОВАТЬ несов. что, 1. (выстрагивать) сүрүп жасоо (сүргү менен); 2. (плотно пригонять) сүргүлөп эптештирип бириктирүү.

ФУНИКУЛЁР м. фуникулёр (вагондордун тоодон ылдый карай өзү жылып жүрүп кетишинен сактоо үчүн рельсаларынын арасында тиштүү рейкасы же аркан менен тарткычы бар тоо темир жолу).

ХОЛОСТОЙ, -ая, -ое куру бекер, пайдасыз; **холостой ход машины** машинанын куру бекер жүрүшү.

ХОМУТ м. каамыт (бирдемени бекитүү үчүн колдонула турган, шакек сыяктуу нерсе).

ХРОМИСТЫЙ, -ая, -ое хромдуу; **хромистая сталь** хромдуу болот.

ХРОМИРОВАНИЕ ср. хромдоо.

ХРОНОГРАФ м. хронограф (так кылып убакытты жазып туруучу аспап, замбиректин огунын учушунун тездигин өлчөп жазып туруучу аспап).

ЦАПФА ж. цапфа (подшипникке таянып тегеренүүчү валдын огу, шип).

ЦЕЛЬНОМЕТАЛЛИЧЕСКИЙ, -ая, -ое бүтүндөй металлдан жасалган; **цельно-металлический пассажирский вагон** бүтүндөй металлдан жасалган пассажирдик вагон.

ЦЕМЕНТАЦИЯ ж. цементация, цементациялоо, цементтөө (жумшак болоттон же темирден жасал-

ган буюмдардын тышкы кабатын углерод менен байытуу процесси).

ЦЕНТРИФУГА жс. центрифуга (борбордон качма күч аркылуу чубурулма же суюк нерселерди составдык бөлүктөрүнө ажыратуучу аппарат).

ЦЕНТРОБЕЖНЫЙ, -ая, -ое, борбордон качма (айланган убакта борбордон четке качма); **центробежная сила** борбордон качма күч; **центробежный насос** борбордон качма насос.

ЦЕНТРОВАТЬ сов. и несов. что, борборго далдап орнотуу.

ЦЕНТРОВКА жс. центровка (инструменттин борборго тактап орнолушу).

ЦИЛИНДР м. цилиндр (машинанын куту сыяктуу бир бөлүгү).

ЦИНКОВАТЬ несов. что, цинктөө, цинк менен жабуу.

ЧЕКА жс. чека (дөңгөлөктү ж.б. огунап чыгарбай кармоочу, окко сайылган шши).

ЧЕРПАК м. сузгу (кандайдыр бир массаны бир жерден экинчи бир жерге сузуп алып бара турган чөмүч же сузгу сыяктуу машинанын бөлүгү).

ШАБЕР м. шабер (металлдын үстүңкү бетин тегиздеп кесүүчү аспап).

ШАБЛОН м. шаблон, калып, үлгү, нуска; **сделать по шаблону** шаблон боюнча иштөө.

ШАЙБА жс. шайба (гайканын алдына коюлуучу эбелек).

ШАМОТ м. шамот (жогорку температурада бышырылган отко чыдамдуу чопо).

ШАРИКОПОДШИПНИК м. шарикоподшипник (шариктүү подшипник; жылдырууну күчөтүүчү машинанын бир тетиги).

ШАРНИР м. шарнир, ашык-машык (механизмдин эки бөлүгүн бириктиргич тегерекеме темир, мис. там үйдүн каалгасын босогого бекитүүчү темир); **на шарнирах** шарнир менен бекитилген.

ШАРОВОЙ, -ая, -ое шардык; **шаровой клапан** шар формасындагы клапан.

ШАССИ ср. нескл. шасси (автомобилдин кузовунан башка, бардык механикалык түзүлүшү менен алынган рамасы).

ШАТУН м. шатун (кыймылдаткычтагы поршенди вал менен бириктирүүчү деталь).

ШЕСТЕРНЯ жс. тиштүү дөңгөлөк.

ШИБЕР м. шибер (завод машинин морундагы тосмо).

ШИНА жс. шина (күчтүү ток үчүн жасалган, кызыбай турган электр сымы).

ШИП м. кыйыштырган эп, эп кыйыштыруу; **склэить на шипах** кыйыштырып желимдөө.

ШИХТА жс. шихта (металлургия машинде эритүү үчүн руданын, металлдын, көмүрдүн ж.б. кошундусу).

ШЛАМ м. шлам (руданы кенди же көмүрдү байыткан кезде майдалоонун акыркы, эң майда продуктусу).

ШЛИХ м. шлих (1. металл эритилүүчү майдаланган кен; 2. ээленип жана жуулуп алтыны же

платинасы алынуучу алтындуу же платиналуу кум).

ШЛИХТА ж. шлихта, бат (кездеменин аркагын жылма-лоо жана бышык кылуу үчүн салынуучу жабышкак эритинди).

ШЛИХТОВАНИЕ ср. шлихталоо, баттоо (кездеменин аркагын баттоо).

ШЛИХТОВАТЬ несов. что, шлихталоо, баттоо.

ШНЕК м. шнек (кесек-кесек жана чубурма жүктөрдү жакын жерге ташуучу транспортёр).

ШНУР м. шнур (электр өткөргүч сымдуу жип); бикфорд шнур бикфорд шнуру (бир нерсени жарууга ылайыкталган затка от жеткирүүчү ичке жип).

ШТАМП м. штамп (металл иштеп чыгаруучу өнөр жайларда – бир турпатташ буюмдарды жасоодогу калып окшош нерсе).

ШТАМПОВАЛЬНЫЙ, -ая, -ое штамптоочу; штамповальный пресс штамптоочу пресс.

ШТАМПОВАНИЕ ср. штамптоо (штамп, калып менен жалпак металлдан буюмдар жасоо).

ШТАМПОВАННЫЙ, -ая, -ое штампталган; штампованные изделия штампталган буюмдар.

ШТАМПОВАТЬ несов. что, штамптоо.

ШТАМПОВКА ж. штамптоо; штамповка металлических изделий металлдан буюмдар штамптоо.

ШТАНГЕНЦИРКУЛЬ м. штангенциркуль (нерсенин калыңдыгын же тешиктин кеңдигин өлчөөчү аспап).

ШТИФТ м. штифт (бөркүз мык; кичинекей металл өзөкчө).

ШТОК м. шток (1. чөккөн тоо тектеринин арасындагы пайдалуу кендердин калың тилке түрүндө топтолушу; 2. буу цилиндринин поршенин шатун менен бириктирүүчү стержень).

ШТОКВЕРК м. штокверк (көп майда тармактары таралган абдан жоон кен тилкеси).

ШТОЛЬНЯ ж. штольня (кен жолу; кендин иштелип жаткан ордуна карай жер үстүнөн кирген жантайма жол).

ШТРЕК м. штрек (тике жер үстүнө чыгуучу жолу болбогон, капталдагы барып кен алуучу разработка).

ШТУФ м. штуф (минералдын же кендин изилдөө үчүн алынган чоң тогологу).

ШУРОВАТЬ несов. что, от ичкерештирүү (отту көзөп, жаңы отун салуу).

ШУРУП м. шуруп (бурама мык).

ШУРФ м. шурф (кен табуу максаты менен жер астындагы тоо тектеринин таманына чейин тик казуу).

ШУРФОВАНИЕ ср. шурфтоо (шурф жасап текшерүү).

ШУРФОВАТЬ несов. что, шурфтоо (шурф жасап текшерүү).

ЩЁТКА ж. щётка (динамо-машинанын айланым турган бөлүгүнөн токту былк этпеген бөлүгүнө өткөрүүчү аспап).

- ЩИТ** м. щит.
- ЩУП** м. щуп (жер грунтун, жыгачты ж.б. изилдөө үчүн колдонулуучу бургу сыяктуу аспап).
- ЭКОНОМАЙЗЕР** м. экономайзер (түтүн менен бирге чыгып кете турган жылуулукту казан установкасында сууну же абаны ысытуу үчүн пайдалануучу прибор; бул прибор отунду үнөмдөөгө мүмкүндүк берет).
- ЭКСЦЕНТРИК** м. эксцентрик (тегеренүүчү кыймылды алга карата умтулуучу кыймылга айландыруучу металл диск – машинанын бир детали).
- ЭЛЕВАТОР** м. элеватор (бир жүктү бир жерден экинчи жерге чубурткуч, ташыгыч аппарат).
- ЭНЕРГИЯ** ж. энергия, кубат, күч (материянын касиети – анын кыймыл өлчөмү; иш иштөөгө жөндөмдүүлүк).
- ЭРОЗИЯ** ж. 1. эрозия (жер кыртышынын, аккан суу жана муз менен талкаланып, бузулушу); эрозия почвы жердин (топурактын) эрозиясы; 2. эрозия (металлдардын айрым жерлеринин бузулушу, дат басышы).
- ЭТАЛОН** м. эталон (кандайдыр өлчөмдөгү куралдардын өтө так жасалган үлгүсү, аны менен пайдаланылып жүргөн өлчөгүч куралдардын тууралыгын текшерет).

О СОСТАВИТЕЛЕ СЛОВАРЯ

Аттокур Асаналиевич Джапанов – родился в 1970 году в селе Кош-Дюбе, Кочкорского района, Нарынской области. В 1992 году закончил Фрунзенский педагогический институт русского языка и литературы. С 1992 по 1994 г. работал учителем киргизского языка и литературы в СШ № 65 г. Бишкек. С 1994 года, пройдя конкурсный отбор, работает в КРСУ преподавателем.

В 1999 году закончил с отличием юридический факультет КРСУ по специальности юриспруденция.

В 2002 году закончил экономический факультет КРСУ по специальности менеджера.

В 2004 году защитил кандидатскую диссертацию по специальностям «Киргизский язык», «Этнография, этнология и антропология».

А.А. Джапанов награжден Почетным дипломом Национальной языковой комиссии.

Ранее опубликована одна монография и свыше двадцати научных статей. В настоящее время к печати подготовлены 28 словарей по всем отраслям науки. Настоящий словарь является четвертым, из серии терминологических словарей

Аттокур Асаналиевич Джапанов

Технический русско-киргизский терминологический словарь.

Опубликовано за счет средств автора

Редактор Т.Т. Токоев
Корректор Н.Р. Джапанова

Формат 60×90¹/₁₆. Объем 4 п.л.
Подписано к печати 10. 05. 2006 г.
Заказ № 204 Тираж 300 экз.

Отпечатано ПК «Переплетчик»

